

PETROSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:			Felelős szerkesztő:	Laptulajdonos:	A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrosény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyílttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.	
Negyedévre	1 frt	Egészévre	4 frt	ZÁDORY KÁROLY.		FIGULI ANTAL.
Félévre	2 „	Egyes szám ára	10 kr.			

A gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről.

Minél fejlettebb az ipar- és gazdasági élet, annál fokozottabb mérvben jelentkezik a hitel- igény. Azonban a kisebb gazdák és kisiparosok, még inkább utalvák arra, hogy olcsó és könnyen hozzáférhető kölcsönhöz jussanak s ezzel az uzsora karmaiból kiszabaduljanak.

A nyugati államok ideje korán felismervén a helyzetet; a szövetkezeti eszmét czéltudatosan kihasználták közgazdaságuk javára.

Ha valahol, úgy itt Zsilvölgyben régi szükségét elégíti ki a kormány azon javaslattal, melynek főtendecziája a kisebb gazdák és kisiparosok hitelszükségleteinek szövetkezés útján való kielégítése, még pedig az állam nagymérvű anyagi hozzájárulásával.

Az egész Zsilvölgyben nincsen egyetlen forrás sem, ahonnan egyáltalában kölcsönt lehetne kapni; mert a „Petrosény és Vidéke Hitelszövetkezet” sokkal csekélyebb tőkével rendelkezik, semhogy a hitelképességnek megfelelő igények kis részét is kielégíthetné. A vidéki pénzintézetek pedig nem ismerik sem az ingatlanok forgalmi értékét, sem a kölcsönre

utalt iparosok hitelképességét s így elárkoznak a kölcsön nyújtás elől.

Örömmel kell tehát üdvözlünk a kormány törvényjavaslatát azért is, mert a szövetkezeti kérdésnek szerencsés megoldásánál, nem fukarkodott az ország főmévei, mely a szövetkezeti intézmény czéljaira felhasználva, csak annak hitelét emeli.

Mielőtt a nagyfontosságú törvényjavaslatot részletesebben ismertetjük s kellőkép méltathatjuk, röviden foglalkozunk annak lényegével:

A legközelebb megalkotandó törvényen egy egészen új intézmény: a központi hitelszövetkezet eszméje vonul keresztül, amely állami jellege mellett a vidéki szövetkezeteknek mintegy ellenőre s anyagiak tekintetében pedig gyámolítója lesz, mi a vidéki szövetkezeteket a hitel- igények kielégítésére képesíti.

Arra is kiterjed a kormány gondoskodása, hogy az előzőleg megalakult szövetkezetek se maradjanak kívül a jelen törvényen, vagy is a „Központi szövetkezet”-be lépésük esetén, mindazon előnyökben részesülnek, a melyeket az új törvény alapján létre jövő új szövetkezetek élvezni fognak.

„A gazdasági és ipar szövetkezetekről” szóló törvényjavaslat két czimre oszt-

va 81. §-ból áll s főbb rendelkezései a következők:

Gazdasági és ipari hitelszövetkezet (1—7. §§.) csak is hatóság, nyilvános testület, gazdasági egyesület, kereskedelmi és iparkamara, ipar- testület, vagy az országos központi hitelszövetkezet (II. czim.) közreműködésével alapítható. A szövetkezet üzletét nem tagokra nem terjesztheti ki; kivéven a takarékbetéteket s a szövetkezet részéről való hitelnyerést. Az al- kuló közgyűlés határozat képességéhez 14 alá- író jelenléte szükséges. A szövetkezet fióktele- pet nem állíthat és működését a székhelyéhez tartozó kerületen túl nem terjesztheti ki.

A szövetkezetbe csak olyan teljeskoru egyén léphet be, ki a szövetkezet kerületében állandóan lakik és vagyona felett szabadon ren- delkezik (8—10. §§.) A szövetkezet tagja jogi személy is lehet. A belépés elfogadásáról az illető 30 nap alatt értesítendő. A szövetkezetbe belépés két tanu jelenlétében kiállítandó nyi- latkozáttal történik.

A belépő tag már a belépés tényénél fogva köteles üzletrészét az alapszabályokban megállapított részletekben, időben és joghátrá- nyok mellett befizetni. A tagok a belépéskor vagy később több üzletrészt is jegyezhetnek.

Az üzletrészek az illető tag nevére állí- tandók ki, legfeljebb 100 korona névértékben állapíthatók meg s a szövetkezet fennállása alatt le nem szállíthatók. Az üzletrészek után kamatot fizetni nem szabad. Osztalékkép fel- osztás alá a tagok közt csak az kerülhet, ami az évi mérleg szerint mint tiszta nyereség a takarékalapra fordítandó összeg után megmarad

PETROSÉNY és VIDÉKE TÁRCZÁJA.

Szerettelek

Szerettelek már én Tégéd
Midőn először láttalak,
Hisz Te vagy életem napja,
Hogy feltűnj: oly rég vártalak.

Szerettelek, midőn szemed
Legelőször rám mosolygott,
E mosolyban megláttam az
Üdvöt adó mennyországot.

Szerettelek, midőn ajkad
Kedves szavát meghallottam,
Azt hívem hogy eszhang ez
S édes álomba merültem.

Szerettelek, ha szólanul
Bús arczodon elmerengtem,
Elhagyott akkor a bánat
S édes álomba merültem.

De most a hogy szép lelkeket
Gyöngyeiről megismerém,
Le kell borulnom előtéd:
Mint oltárkép tüntél elem!

Sallay Irma.

Szinészvér.

Tudod Janesi, hogy Szentés Pista me- nyasszonyát Zalay Karcsi elszerette?

Amint reggel a színházhoz felmentem a próbára, ezen újdonsággal lepett meg a társulat 50 éves naivája, a ki „a más ügyeivel soha sem törődött,” de azért ha valami érdekes hirt nem ő hozott először forgalomba, egész nap dült, fült mérgében s rendes szokása szerint minden- kinek sorba kopasztotta a becsületét.

Ámbár élezelődvé tudatta velem a kis naiva a legújabb eseményt s noha bennem is olyan, semit fel nem vevő színészvér lakott mégis fájó érzés fogott el a hallottakra.

Hogyan lehetett az? Hiszen ugy szerette ez az ostoba gyerek azt a leányt, és még is hűtlen lett hozzá.

De hát miért?

Ugy látszik hogy társnöm gondolataimat kitalálta, mert megadta reá a választ. Ugy látszik te Janesi, kezdesz butulni, hogy erre az okot keresed, pedig egyszerű: Clariss megunta ezt az

érzelgős gyereket a ki oly hű volt hozzá mint az eb, s feleserelte a csapodár Zalayval, ki bon- vivánabb természetű, s ez jobban tetszik, inkább imponál nekünk. Nekem elhíheted, mert én értek hozzá. Tudod kedvesem, borzasztó unalmas egy ilyen hűségés udvarló — tévé hozzá naivul.

Jó — jó, elhiszem hogy értesz hozzá, de mégis csak borzasztó lehet a menyasszonyát el- veszíteni az embernek, a kit még ráadásul szeret is? Én nem vagyok Romeo természetű, de ha velem teszi ezt Zalay, akkor . . . akkor . . . egyikünknek pusztulni kell a földteke felületéről.

Erre a banális kitörésre ugy elkaczagta magát az én kis naivám, hogy szinte megresz- kettetett.

Eredj te fehér Otelló, mondá fuldokolva, azt hiszed, hogy Szentés is olyan jeges medvé mint te? Ne hidd azt.

Én ugy ösmerem Szentest mint önön ma- gamat s légy nyugodt, hogy ő bolondot nem tesz.

Én ugyan elfogadtam volna ezen okosko- dást, de hiába a természetem nem akarta el- hinni. Jobban tudtam én, hogy ily esetben tra-

Lapunk jelen száma 6 oldalra terjed.

Amíg a tartalékalap az összes üzletrészek névértékének felét el nem éri, arra a tiszta nyemrény tíz százalékát kell fordítani.

A tag a szövetkezet kötelezettségeiért üzletrésze névértékének ötszörös összegéig felelős.

A 25—29. §§. a közgyűlésről intézkedik.

A közgyűlésen minden tagnak egy szavazata van s a határozatképességhez a tagok negyedrészenek jelenléte vagy képviseltetése szükséges, amennyiben az alapszabályok másképp nem intézkednek. A közgyűlési határozat megsemmisítését minden tag 15 nap alatt kérheti a cégjegyzékbírósnál.

A 30—39. §§. az igazgatóság és felügyelő bizottság megalakítását szabályozza.

A 39—44. §§. a feloszlásról rendelkezik.

A 45—46. §§-a fontos átmeneti intézkedéseket tartalmaz.

A törvény hatálya előtt keletkezett gazdasági és ipari hitelszövetkezeteknek jogukban áll az illetékes cégjegyzékbírósnál bejegyzés és közzététel végett bejelenteni, hogy ezentul a jelen törvény határozatai értelmében kívánnak működni. A bejelentéshez a törvény értelmében módosított alapszabályok melléklendők. A tagoknak az eddigi alapszabályokban megállapított felelőssége azonban továbbra is megtartható.

A 46. §. szerint a törvény értelmében keletkezett vagy átalakult s a központi szövetkezetbe rendes tagul belépett szövetkezetek (48. §. 2. p.) a következő kedvezményekben részesíttetnek.

1. Fölmentetnek a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója, az ez után kivethető általános jövedelmi pótdadó, törvényhatósági és községi adó, az utadó, ugyancsak az ipar és kereskedelmi kamarai illeték alól.

2. Bélyeg- és illetékmentességet élveznek. Ha valamely szövetkezet a központi szövetkezetből kilép, vagy abból kizáratik a megállapított kedvezmények azzal a nappal hatályukat veszítik, amelyen a cégjegyzékbíróság a kilépés vagy kizáratás megtörténtét közzéteszi.

gödia lesz a komédia vége. Már magam előtt láttam a végkimenetelt. Egy áldozat. Nem, kettő, — nem, három.

Az ajtó nyílik és ime, előttem volt az első áldozat; Szentes Pista.

Mintha lidércz nyomástól szabadultam volna meg, örültem hogy elevenen láthatám.

És szörnyűség, még mosolygott is.

Én hirtelen földre vontam, nehogy az én kedves naivam még jobban felpuskaporozza; mert meg voltam szentül győződve, hogy ez ugyan ügyesen tetet, de azért engem, még sem esap be.

Édes kedves Pista barátom, szegény jó pajtásom, mily borzasztó . . . de ne hidd, hogy egyedül vagy; én osztom fájdalmadban, csak vigasztalodjál s igérd meg, hogy bolondot nem teszesz.

Megigérem hogy leütem Zalay kezéről Klárit, és azzal megboszultalak.

Majd csak én. Volt a kurta válasz; s azzal a belépő Zalay elcsietett s mosolyogva mint a hogy jó barátok szokták, kezét fogott velem.

Zalay csak valami bocsás meg felét dadogott, de Szentes kacagva közbe vágott: hagy el pajtás, téged jobban szeretett, — gratulálok . . .

Látod e Jancsi, hogy csak te vagy olyan Otello természetű, — mondá a kecses naiva pár hónap múlva. Ugye hogy Szentes nem ölte

Az 47—49. §§. a központi hitelszövetkezet alakításáról szól.

A jelen törvény értelmében keletkezendő vagy átalakuló gazdasági és ipari hitelszövetkezetek ügyének előmozdítására és hitelszükségeik kielégítésére Budapesten „Országos Központi Hitelszövetkezet” állattatik föl, amely csak akkor jegyezhető be a kereskedelmi cégjegyzékbe, ha legalább 1.000.000 korona névértékű üzletrész már befizetett. A központi hitelszövetkezetnek alapító és rendes tagjai lesznek. Az utóbbiak lehetnek a vidéki hitelszövetkezetek. A legkiseb üzletrész 200 korona.

A 50—64. §§. a tagok jogviszonyait szabályozza.

A rendes tagok a központi hitelszövetkezet tartozásaiért üzletrészeik névértékének ötszörös összegéig felelősek.

A központi hitelszövetkezet a kötelékébe tartozó szövetkezetek ügykezelésére nézve ellenőrzési és felügyelési jogot gyakorol.

Az 55—68. §§. a szervezetet és felügyeletet szabályozza.

A központi hitelszövetkezet igazgatósága egy elnökön és két alelnökön kívül 12 tagból áll. Az elnököt a pénzügyminiszter előterjesztésére. Ő felsége a király az elnökök közül, egyiket igazgatót a kereskedelemügyi miniszter, a másikat a földművelésügyi miniszter nevezi ki.

A 69—76. §§. a kötvények kibocsátásáról szól.

A központi hitelszövetkezet kamatozó és törlesztés alá eső kötvényeket bocsáthat ki.

A központi hitelszövetkezet által kibocsátandó kötvények névértékének összege a biztosítéki alap tizszeresét meg nem haladhatja.

A 77—81. §§. sorolja fel az állami kedvezményeket, mely szerint a pénzügyminiszter felhatalmaztatik, hogy: a pénzügyi készletekből a központi hitelszövetkezet alapitókijéhez legfölebb egy millió korona összegig terjedő alapitványi üzletrészekkel járuljon, 2. az állami ingó-vagyont képező italmérési kártalanitási kötvényekből három millió korona névértékű kötvényt

kötvényt a központi hitelszövetkezet tulajdonába bocsáthasson. E kötvények és azok kamatai a központi hitelszövetkezet által kibocsátott kötvények külön biztosítási alapjának létesítésére, illetőleg gyarapítására fordítandók, de a központi hitelszövetkezet fölszámolása esetében s a hitelezők kielégítése után az államkincstárra visszaszálnak. Fülhatalmaztatik továbbá a pénzügyminiszter, hogy a központi hitelszövetkezet alapitási és első szervezési költségeihez a pénzügyi készletekből százezer koronával járuljon. Mindaddig, míg a központi hitelszövetkezet üzemi költségei annak saját bevételeiből teljesen nem fedezhetők, e költségek fedezésére a kötvények külön biztosítására rendelt alap céljaira adományozott italmérési kártalanitási kötvények kamatai is a szükséglet mérvéhez képest felhasználhatók.

A többi §§-ok felsorolják az állami kedvezményeket s azok szerint megvan engedve, hogy más célú gazdasági és ipari szövetkezetek is alakulhatnak.

////

UJDONSÁGOK.

— A kikelet. Az időjárás nem respektálja a naptáresinálók számítását. A kalendáriumokban márczius hó 21-ikére jelzett tavasz itt a Zsilvölgyben, az Adriai tenger fölött 6—7 száz méter magasságban s 2600 méternél is magasabb havasok tövében csak ezen a héten köszöntött be. Az ébredő tenyészet zöld pászitot vont a völgy és az alacsonyabb hegyek fölé s a csicsergő fecskék pár nap óta szeldek a megenyhült levegőt, míg fent, a vadfenyvesek fölött hószirteken verődik vissza a melengető nap ragyogó sugára. Vándor golyák ezrei csak kereszttul vonulnak e völgy fölött. Itt nem raknak fészket, ez nem nekik való klíma. Egy hónap előtt is sűrű szürke felhőként több csoportban boriták el a napot s röpültek a kies Alföld délibábos rónáira, hogy ott kiköltsek s felneveljék pelyhes magzatukat. Ott már akkor megenyhült a lég, midőn itt még hótakaró alatt pihent az alvó föld. Most már beköszöntött itt

rózsafáért fotkosol már tegnap óta, de reménytelenül. Kimentelek én a zavarból s adok egy thearózsafát, éppen olyant, amilyen után futkosol.

Hová küldjem?

Zalay halásan köszönte meg s őszintén bevallotta, hogy ő hasonlóra nem lett volna képes. Szentes a halálkodásra csak azt mondta: Tudod pajtás, ilyen a színészvér.

Zalay este bealított Doroghinéhoz egy pár társa kíséretében. Remek díkezőval köszöntötte fel bájos jóvendőbelijét a ki a meghatottságtól szólni sem tudott s édes mamája pozsgás arczáról pedig nagy csepkekben gördültek le az öröm könnyek.

A köszöntő végeztével a színház szolgálja belép a cseréphe helyezett virágzó rózsafával s mély alázattal az ünepeletnek lábai elé teszi.

A rózsafa láttára Doroghiné kiszaladt; egy pillanat múlva seprível kezében jelent meg s minden magyarázat nélkül Zalaynak esett, a ki azt sem tudta hogyan került ki a házból.

Most én mondom ez egyszer. érdekes új-ságot:

Zalayt a leendő anyósá kíséprütze.

Erre aztán az én naivam nézett nagyot. Hát ugy történt, hogy Szentes Doroghiéktől lopta el az egyetlen virágzó rózsafát és Zalay-val vitte oda ajándékba.

Ilyen a színészvér!

Parlagi Jancsi,

is a tavasz s természeti szépségeiben csak nem páratlan vidékünknek új bájút kölesönöz., hogy gyönyörűségére legyen a messze vidéktől ide utazni szokott kirándulóknak is. Légy üdvöz, ohajtva várt kikelet!

— **Eljegyzés.** Pán Teréz, az itteni bányai társulati zenekar másod karvezetőjének nővérét eljegyezte Thierjung Miklós a bányatársulat hivatalnok. Sok szerencsét kívánunk.

— **Hamis husz fillérek.** vannak forgalomban Petrosényben s erről a községi előljáráshoz hivatalos jelentést tett a főszolgabíróhoz, honnan a csendőrség figyelmeztetve lett. A közönségnek is érdekében áll hogy óvakodjék.

— **Az erdélyrészi ipar kiállítás sikere** érdekében meleg hangon átiratot intézett a kolozsvári ipartestület az itteni ipartestülethez mely hasonló válaszban biztosította, hogy az 1900 ik évben Kolozsvárra tartandó kiállítást, anyagi és erkölcsi támogatásban részesíti.

— **Üzleti hírek.** A marha vásár téren lévő Figuli féle italmérési üzlet vezetését H. Frisch Rozália vette át Weisz Rezső a Brenda-féle házban május 1-én áruházat nyit.

— **A szülői gondatlanság áldozata.** Girbóv Tanászie neje Mária, mosáshoz készülve, egy nagy fazékban vizet forralt s azt a tüztől elvev, letette a földre s hosszabb időre kiment a konyhából, felügyelet nélkül hagyva másfél éves leányát Mariskát. A kis ártatlan teremtés addig botorkált a fazék körül, míg fejével belebukott s nagy későn visszatért anyja, rémülve kapta ki összefőt gyermeke holt testét a forró vízből.

— **Iskola-ünnepély.** Az 1848 évi törvények szentesítésének ötvenedik évfordulója alkalmából a petrosényi állami népiskola a községi gimnázium és ipariskola együttesen f. hó 23-án d. e. 9 órakor az új iskola épületben szép és sikerült *ünnepélyt* tartott, melynek sorrendje a következő: 1) Hymusz Erkel Ferencztől, énekelte az állami iskola és a községi gimnázium egyesített és jól betanított ének kara két hangosan s szabatosan; 2) A megnyitó beszédben Dr. Rosenberg Ignác gondnoksági tag alapos közjogi ismerettel s tanulmányosan ismertette az ünnepély jelentőségét. 3) A magyar nők régen szavalt Tribus Mariska bátran s értelemteljes hangon domborította ki a remek költemény minden szépségét. 4) Szeresd hazádat. Lévy Sándortól, szavalt a Rotter János, ügyes hanglejtéssel s igazi lelkesedéssel. 5) Ráduly Simon gymn. tanár, magas szárnyalású történelmi ismertetésében a nemzetközi viszonyokról gondos tanulmányozásra való hazafias értekezést tartott. 6) Nemzeti dal Petőfítől, szavalt a Györke Péter gymn. IV. oszt. tanuló szépen és az általános elismerést megérdemelve. 7) A honleány. Rudnyánszkytól szavalt Fekete Aranka, mely érzéssel s nagy hatást kelte. Kellemes hangja, meglepő ügyessége, magával ragadta a hallgatóságot. 8) Az ünnepi beszédet, Nagy Miklós áll. isk. igazgató tartotta, kiemelve hazai történelmünk kimagaslóbb mozzanatait, Deák Ferencz s Kossuth Lajosnak a szabadságvívóknak kiküzdése körül szerzett hervadhatlan érdemeit s dicsőítve apostoli királyunk alkotmányos érületét a nemzet és uralkodója közötti kölesönös szeretetet és ragaszkodást, mint a közjólét biztosítékát. 9) A Királyhymnust. Weber Bélától, a községi gimnázium és az állami iskola egyesített s jól betanított kara énekelte s kifejezően juttatta érvényre a gyönyörű ének minden szépségét. 10) Mi a haza? Majthényi Flóratól, szavalt a Finkelstein Fáni, kinnek ügyes hang és taglétése s szép előadása

igazi gyönyörűséget okozott. 11) A magyarok Istene, Petőfi Sándortól, szavalt Schaffer Hermann IV. gymn. o. tanuló, szépen lelkesedéssel és lelkesítően. 12. Szózat, énekelte a községi gymn. és az áll. iskola egyesített énekkara. Mint valamennyi ének részt, úgy ezt is elismerést érdemlő szabadtóssággal énekelte az énekkar. Végül Dr. Rosenberg Ignác, az iskolagondnokság képviselője, megköszönte a közönség szíves megjelenését és a tantestület buzgó fáradozását s tolmácsolta a szép ünnepély sikere fölötti közismerést. A rom. kath. templomban tartott ünnepi istentisztelet után vonultak a tanulók az állami iskolához. A nemzeti zászlókkal és fenyőgalyakkal izlésesen díszített nagyterem falait Ó Felsége a király, Deák Ferencz és Kossuth Lajos életnagyságú arcképei ékesíték. Megemlítjük, hogy a szülőkn s tantestületen kívül társaséletünk előkelő hölgyei s urai igen szép számmal vettek részt a lelekelmelő ünnepségen. Kár azonban, hogy csak kevés írott műsor adatott ki s kétségnélkül sajnálatukra sokan nem is tudták, hogy a műzsák templomában mily szép öröm-ünnep tartatik. A tanári s tanítói kart és tanítónőket valóban meg érdemelt elismerés illeti a gyermekek betanításáért s Fekete József áll. tanítót az énekkar szervezése, betanítása s ügyes vezetéséért.

— **Kitüntetett magkereskedő.** Szép kitüntetés érte a magyar kereskedővilág legkiválóbb tagjainak egyikét: *Mautner* Ödön magkereskedőt, a ki rendkívüli iparkodásával és üzleti szolidaritásával világhírt szerzett a magyar magvaknak és a magyar kereskedelmet oly magaslatra emelte, hogy nemcsak kiállja a versenyt a külfölddel, hanem azt nem egy tekintetben felül is mulja. Mautner Ödönt az orosz *csár* kitüntette a Szent Anna-rend III. ksz. rendjével, ama érdemeinek megjutalmazásául, a melyeket Mautner a pétervári kertészeti kiállításon szerzett. A pétervári kertészeti egyletben, mely az orosz előkelő társaság legkiválóbb alakjai és gazdasági kitünőségeit sorozza tagjai közé, Mautnernek személyesen is nagy a népszerűsége, annyival inkább becses tehát a kitüntetés, melyben az érdemes kereskedő most részesült.

— **Új, hatásos gyógyszer.** A francia tudományos akadémián újabban nagyon sok kitünő orvosszert mutattak be a szaktudósok: a melyek a Pasteur-serum hatásának megfelelnek. Bruchner és Hahn orvosok új szerumot készítettek, mely azon az elven alapul, hogy a bacillusok állandóan hadilábon élnek és pusztítják egymást. Szerumukat *plazmin*-nak nevezték el mert a sejtek plazma nevű folyadékából készül. Előállítás a következő: Mesterségesen bacillus telepeket tenyésztnek. E telepeket azután 20 százalékos glicerinnel feloldják és 400 atmoszféra nyomás alatt tartják a bacillusok elpusztulásáig. Az így nyert termék a plazmin, azután vagy folyadék, vagy labdaes alakba kitünő ellenőrzése mindegyik annak a betegségnek, a melyeknek a bacillusából készül. A kolera- és tifusz-bacillusokból készült plazmin a klinikai kísérleteken bevált. A tuberkulózis bacillusából készült plazminnal még nem történtek kísérletek, de a valószínűség szerint sikerrel fog csatlakozni a másik két jó eredmény kísérlethez. Physalix orvos a viperacáp ellen föltétlenül biztos hatású szert talált fel. Ezt az orvosszert a kigyókból lehet kiválasztani, a neve chylesterin. Találmányára az utazók leírásából jót rá, kik látták, hogy egyes vidékeken a nép úgy védekezik a viperacáp ellen, hogy

több apró kigyót keresztül metszenek s a véres hussal bedörgölik a harapást. Combenal orvos pedig az izzadás ellen talált fel egy hathatós szert, a mely minden kétséget kizáróan segít a test egyes részeinek e kelemetlen baján Orvosszerének a neve thallium acetat. 10 centigrammos labdaesokban kapható. Hatása néha tulságos. Voltak egyesek, kik nagy mértékben szedték be a mitől azután a hajok is teljesen kihullott.

— **A föld új Holdja** — hamburgi *Walthemat* csillagász — fölfedezte a Föld második holdját és ez a kis hold július 30-án látható lesz. Először febrár 3-án tünt fel az új hold Walthemat távesőve előtt. Ennek a csillagásznak nyámis számításai jelezték, hogy a Nap foltjai közül egyiknek a mozgása nagyon törvényszerű és bolygó mozgáshoz hasonló. Kiszámította, hogy hol kellene ennek a pontnak haladni febrár 3-án éjjel, ha bolygó lenne, azután arra a pontra irányította távesővét. És a pont ott volt. Háromszor oly messze van, mint a hold ez a csillag és tömegében 80-ad részé csak a holdnak. Átmérője pedig 700 km. — vagyis 100 mértföld. Walthmat holdja a legtöbb csillagász állítása szerint vándorbolygó, a mit találóan „égi madár”-nak neveznek. Olyan természetű égitest, mint a *Vulkán* volt, melyet a híres Le Verrier fedezett fel, a mely azonban csak egy-kétszer mutatta magát, azután elrepült a végtelenség egy másik részébe. Kérdés, a *Walthemat* holdja nem repül-e el hasonlóan?

— **Az emberi nem apadás.** Dr. Fatr a népszámlálási adatok alapján a következő átlagos számokban tünteti fel az emberi nem apadását. Egy millió ember közül az első évben 150.000, a harmadikban 28.000. A 13-ik évben a halottak száma már csak 4000. A 60-dik életét csak 370.000 éri el, a 80-dikat 97.000, a 85-iket 31.000, a 95-iket 223 s 108 év múlva már csak egy marad életben.

— **Egy jó karban lévő.** Schweighofer-féle zongora előnyös feltétel mellett azonnal bérbe adatik. Bővebb felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal.

CSARNOK.

Uj Dankó nóták.

Dalban nyilatkozik meg legkifejezőbben a szív érzeménje. Altató dalt zeng bölcső mellett a szülő, gyászdal kísér örök nyugalomra. Dal az élet költészete. A dal nem ismer nemzetiségi korlátokat, szárnyra kel, zengve az örömet s magával ragadva elszíva a bánatot. Forrása a legbensőbb érzemény s rezgésbe hozza a bánatos szív rejtett hurjait.

A paloták illatos termeiben és a kunyhók dohos légkörében, szóval, a hol érző szívek dobognak, mindenütt hódít s fűszere az életnek.

Az az igénytelen cigány, aki a szatymazi homok buczkák között elhagyatottan tengődött, dalaival kedvenczév lett a szalónoknak s a havasi bérezek pásztorainak s a magyar dalköltészettel terjeszti a magyarság eszméjét messze a hon határain túl is. Dankó Pista, — kit az ég dala megáldott, — megérdemli hogy elismeréssel adózzunk közhasznú tevékenységéért.

Valentin Ottó pécsi zeneműkiadó, aki nagy mértékben hozzájárult a magyar nótafaj, *Dankó Pista* magyar zeneművésznék népszerűsítéséhez, most folytatta a régebben megszerzett, zamatos

Dankó-nóták kiadását és egyszerre négy újabb füzetet becsátott ki Dankó-nótákból tartalmaz-
zák: „Nagy pénteken esett rajtam a bánat...”
(Tóth Ede szövege.) „Azt papolta minapába...”
(Sulyok Károly szövege.) „Ugy el megyek hirt
se hallasz felőlem...” (Pósa Lajos szövege.)
„Ha a réten, a ligetben...” (Pósa Lajos szö-
vege.) „Tudom én azt, jól tudom én Aron...”
(Pósa Lajos.) „Nem gondolok a világon senkire...”
(Toth Kálmán szövege.) „Faj de szomoruan szol
a hegedű...” (Pósa Lajos.) „Ez a kislány a
mennysorság anyyala...” (Koroda Pál szövege.)
Valamennyi megzenésített dal gyöngye a magyar
nép dalköltészetének és alapos a kilátás, hogy
mindmegannyi gyors népszerűsége fog szert
tenni. A Valentin kiadásában megjelent Dankó-nó-
ták, nem csak az egész országban, de külföldön
is sok száz példányban fogytak el. A most meg-
jelent négy füzetnek is hasonló elterjedést jó-
solhatunk. Egy füzet ára 60 kr. és helyben
legezészertibben Figuli Antal könyvkereskedé-
sében meg rendelhető. A noták szövege:

Nagy pénteken esett rajtam a bánat...

Szövegét írta TÓTH E. Zenéjét szerző DANKÓ P.

Nagy pénteken esett rajtam a bánat,
Nagy pénteken temettem el babámat,
Harmadnapra a káplán azt hirdette,
Mind fel támad, mind fel támad,
A ki el van temetve.

Jaj Istenem, ha már igaz az a szó,
Mondd meg nekem mikor lesz a virádó,
Mikor ragyog fel még az én csillagom.
Rám virád-e az a szép nap,
Hogy a rózsám meglátom.

Nem gondolok a világon senkire...

Szövegét írta TÓTH K. Zenéjét szerző DANKÓ P.

Nem gondolok a világon senkire,
Nem kell nekem a világon senki se,
A rózsámé az én egész életem,
A többi csak van is, nincsis, van is, nincsis én nekem

Nem bánat engem semmi se a világon,
Csak a rózsám az én gyötörő halálom,
Én Istenem! ugyan mondd meg: hogy lehet,
Hogy az gyötör, hogy az gyötör, kit egyedül szeretek

Ha a réten a ligetben...

Szövegét írta PÓSA L. Zenéjét szerző DANKÓ P.

Ha a réten, a ligetben
Lány volna mind a virág,
Legényekre szegényekre
Akkor lenne jó világ.
Én akkor se tekintenék
Kacsintának csak egyre,
Csak tégedet, csak tégedet
Tűznélek a szívemre.

Ha minden lány, minden kis lány
Madár volna az erdőn.

Kis anyyalom, akkor is csak
Te lennél a szeretőm.
Csalogató kalitkának
Kitteném a szívemet.

Nem fogva meg, nem fogva meg
Senkit mást, csak tégedet.

Ez a kis lány a mennysorság anyyala...

Szövegét írta KORODA P. Zenéjét szerző DANKÓ P.

Ez a kis lány a mennysorság anyyala,
Olyan mint a piros pünkösdi hajnala,
Szeme kőkény, foga gyémánt,
Az-éne arany paszománt,
Csillagos kék szeme felett a haja bodor,

Mézből van a beszélője.

Szegfűből a nyeldekölője.

Szemöldöke fekete selyem fodor.

Ugy el megyek hirt se hallasz felőlem...

Szövegét írta PÓSA L. Zenéjét szer. DANKÓ P.

Ugy el megyek hirt se hallasz felőlem,
Párja vesztett gerlicze lesz belőlem,
El szállok a zöld erdőbe zokogva,
Fészket rakok egy leveles
Sűrű sötét bokorba.

A zöld erdőt tele sirom, siratom,
Fűnek-fának elmondom a bánatom,
A madarak bús dalom el danolják,
Éjjel nappal velem együtt
Szomoruan danolják.

Jaj de szomoruan szol a hegedű...

Jaj de szomoruan szol a hegedű;
Ez az élet jaj de nagyon keserű;
Borult az ég beborult már felettem,
Az hagyott el akit régen szerettem.
Nem csörög a patak régen befagyott,
Nem szeret a rózsám, régen elhagyott.
Nála nélkül élni jaj de siralmas,
Az Isten se legyen neki irgalmas.

Nyiltér.)

NYILATKOZAT.

Maderspach Victor a „Hunyad” Ápril 9-iki számában foglalt nyilatkozatomra válaszolva, — kijelenti, hogy nem orvómódra, nem mint zárgondnokot, hanem mint magánszemélyt támadott, hogy nem vagyoni érdekből tette, hogy nem alkalmazottja, hanem tulajdonosa az iszkronyi fűrészüzetnek és hogy gentleman.

Legyen szabad erre válaszképen szösz szerint közölni Maderspach Victornak 1898 Ápril 13-án a puji büntető bíró előtt jegyzőkönyvre adott nyilatkozatát és Marek Mór ur tanuvalomását:

„Vádolt Maderspach Victor a. b. Iszkronyban lakik és 23 éves róm. kath. nőten, gyermektelen az iszkronyi fűrészgár műszaki vezetője és társtulajdonos, vagyona van, írni olvasni tud, büntetlen előéletű, előadja: Miszerint, tény, való, hogy az 1898. márcz. 24-én este 10 órakor Petrosényben színű előadás színeté alatt, Dr. Rosenberg Ignác petrosényi ügyvédet, mint privát embert, tehát nem mint zárgondnokot, a kezemből levő kalappal ezen szavak kíséretében: „ezt az embert meg akartam bélyegezni;” arczul ütöttem s azzal távoztam s mindezt azon indokból tettem, mert Dr. Rosenberg Ignác ügyvéd, úgy anyám mint velem szemben mindig kihívó magaviseletet tanusított, szóval mint az iszkronyi fűrészgárhoz kinevezett zárgondnok velünk, mint tulajdonosokkal szemben oly magatartást tanusított, és minden ok nélkül a törvényszékhez olyan jelentéseket tett, az melyek megérlelték bennem azon elhatározást, hogy mindezen tetteitől én magam fogok elégtételt szerezni s ezt megvalósítandó a bünvádi feljelentésben írt sértést tényleg el is követtem, de azt tagadom, hogy észrevétlenül húzódtam volna magánvádlohoz és legyintettem volna a kalapommal szembe, mert én nagyon is szembe tűnőleg közeledtem feléje s minthogy a fal mellett egy széles asztal mellett állt, az asztalon keresztül — minthogy nem érhettem volna odaig, s ezért oldalt kerülve hozzámmentem és megütöttem.

Hogy észrevétlenül akartam volna őt megütni, kizárja az körülmény is mert mint előadtam előre elhatároztam, hogy kihívó magaviseletéért ez uton szerzek magamnak elégtételt, s ennél fogva nem volt okom, hogy azt észrevétlenül tegyem, hanem inkább az, hogy ezen

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

ténykedésemmek több tanuja legyen. — Előadom továbbá, hogy a magánvádlo részéről irányomban elkövetett első sértés még 1897. aug. havában történt a mikor még magánvádlo nem volt zárgondnoknak kinevezve, s ezen sértés abban nyilvánult, miszerint nekem kijelentette, hogy ő mint zárgondnok, — noha a kinevező végzés csak egy pár nap mulva jött meg, engem atyám jogos örökeből teljesen ki fog zárni s az iroda helységéből ki fog tiltani, és továbbá hogy jövőre minden néven nevezendő beavatkozástól tartozkodjak.

A fentebb előadott s egyéb indokok csak arra szolgáltak, hogy ezen, irányomban elkövetett első sértés iránti elégtétellevésem emlékezetemben tartsák, mert ha ezek után magánvádlo velem szemben más magaviseletet tanusított; egyáltalában el is felejtettem volna az egész sértést.”

„Marek Mór 37 éves, izr. vádlottal viszonyban nincs, előadja: miszerint a sértés elkövetésekor szintén jelen volt s magánvádloval éppen szemben ülve láttam, hogy mikor vádlott magánvádlo a kalapjával arczul ütötte, magánvádlo vádlottal ellenkező irányban volt fordulva s az ütés után magánvádlo és vádlott egymással szembe nézve vádlott ezen szavak kíséretében: „ezt az embert meg akartam bélyegezni” és távozott.”

Ezekből kitünik, hogy Maderspach Victort a támadás előtt nem láttam, már pedig a ki egy mítsen sejtó egyént akár hátulról akár „oldalt kerülve” támad, az ily támadást mindenütt ortámadásnak nevezik.

De azért Maderspach Victor gentleman!

Azt mondja Maderspach Victor, hogy nem mint zárgondnokot, hanem mint magán egyént és nem vagyoni érdekből támadott. Amde a fenti valóságban ugyan ezen Maderspach Victor azt mondja, hogy ki akartam zavarni atyai örökségéből, hogy mint zárgondnok zaklattam őket, hogy alaptalan panaszokat emeltem, hogy nem nyertem meg zárgondnoki viseletemmel tetszését stb. és ezek érlelték meg benne a gondolatot, hogy velem el fog bántani. Tehát Maderspach Victor a nyilvánosság előtt valótlan állított.

de azért Maderspach Victor gentleman!

Azt mondja Maderspach Victor, hogy ő nem alkalmazottja, hanem tulajdonosa az iszkronyi fűrészüzetnek. Lehet, hogy Maderspach Victor valamely a holdban létező fűrészüzetnek a tulajdonosa, de azon iszkronyi fűrészüzetnek, melynek én vagyok a zárgondnok, társtulajdonosai, Maderspach Victor és Balázs József, 100 frt havi fizetést húzó alkalmazottja pedig: Maderspach Victor, miként az a dévai kir. Törvényszék kiküldött bírája által 1898 Márczius 29-iki felvett és hiteles másolatban a t. szerkesztőségnek ezen nel átküldött, jegyzőkönyvében olvasható:

„Kiküldött bíró megállapítja, hogy a pénztári könyvben 1897 Szeptember havától kezdve minden hónapban Maderspach Victor fizetése címén havonként 100 frt. van kiadasként elkönyvelve.”

„Bírói kiküldött azon kérdést intézi Maderspach Victorhoz, mint az üzlet alkalmazottjához ... stb. **)

Maderspach Victor tehát a büntető bíró és a nyilvánosság előtt ismét nem mondott igazat, de azért Maderspach Victor gentleman.

Lovagias ember, a történet sértés után 24 óra alatt elégtételt kér, Maderspach Victor saját vallomása szerint mult év Augusztus havában és azóta több sértést vágott tölem zsebre, melyekre csak most Márczius havában — tehát hónapok mulva — jutott eszébe elégtételt kérni, azt is saját külön iszkronyi codexe szerint, —

de azért Maderspach Victor gentleman!

Ezek után kívánom Maderspach Victornak, hogy ily támadások ellen ne védje őt más meg, mint a hozzá hasonló gentleman-ek megvetése, reám nézve ily gentleman-ek megvetése csak megüsteltetés.

Ezzel végeztem.

Dr. Rosenberg Ignác.

**) Az érintett jegyzőkönyvek, hiteles alakban megtekinthetők a szerkesztőségnél.

Eladó ház és háztelek.

Petrosényben, a petrosény-livazény-lupényi h. é. vasut mellett fekvő Kohn-féle ház, ugyszintén a főuton egy háztelek eladó.

Bővebbet **Marek Mór** regale-bérlő iródájában.

Szabó-üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Petrosényben a fő- és templom-utca sarkán lévő 270. sz. alatti Szokol-féle házban

FÉRRFI SZABÓ-ÜZLETET

nyitottam s a legdivatosabb szabásu s legjobb minőségű úri ruhák pontos és kifogástalan elkészítésére a legjutányosabb áron, a legelőnyösebb feltételek mellett a legmélyebb tisztelettel ajánlkozom s midőn a mélyen tisztelt közönségnek becses tudomására hozom, hogy a modern szabászatot a drezdai szabászati akadémián s a főváros legelőkelőbb férfiszabó üzleteiben sajátítottam el. Szíves pártfogást kérve vagyok

kiváló tisztelettel:

MAKAY JÁNOS.

Bérbeadó lakás

és üzlethelyiség.

A főuton lévő KRAUSZ-féle házban egy üzlethelyiség, két szoba, konyha és kamarából álló lakás azonnal, vagy május hó 1-től bérbe adatik.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Krausz Főzsef,

órás.

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény

JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	40000
5 " "	30000
1 " "	25000
7 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
432 " "	2000
763 " "	1000
1238 " "	500
90 " "	300
31700 " "	200
3900 " "	170
4900 " "	130
50 " "	100
3900 " "	80
2900 " "	40

50,000 nyer. és jut. összegben 13.160,000

melyek hat húzásban sorsoltnak ki.

A második nagy magy. kir. osztálysorsjáték

nemsokára ismét megkezdődik és

100,000 sorsjegyre újból 50,000 nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, a mint már általános ismeretes, óriásiak.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész	1-ső oszt. eredeti sorsjegyet	6.— frt.
fél	" " " "	3.—
negyed	" " " "	1.50
nyolczad	" " " "	.75

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges be-
küldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak előre is rendelkezésre. Amint ismeretes, a húzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosak és azoknál, mindenki megjelenhetik.

Kiváló szerencse

kedvezett főurudánkknak az I. magy. kir. osztálysorsjátékban, a mennyiben már az előző osztályokban (az első öt osztályban) 100,000, 30,000, 5000, valamint számos 2000, 1000, 500 és 300 koronás nyereményt nyertek főurudánkban, melyeket a szerencsés nyertőknek ki is fizettünk.

Ajánlatos ennélfogva a II-ik magy. kir. osztálysorsjáték I-ső húzásához a megrendeléseket mielőbb hozzánk juttatni. Emlékeztetünk az első sorsjátéknál hangoztatott azon többszöri figyelmeztetésünkre, hogy röviddel az első osztályú húzás előtt az első osztályú sorsjegyek elkelnek; és igazunk is volt, mert még közvetlen az első osztály húzása előtt a bel- és külföld elárasztott bennünket rendelményekkel olyanynyira, hogy a későn érkezőket legnagyobb sajnálatunkra már nem eszközöhlhettük.

Kérjük tehát a rendelményeket az első osztályhoz mielőbb, mindenestre azonban legkésőbb

április hó 29-éig

hozzánk beküldeni, mert csak ez esetben ígérhetjük ezek biztos eszközését.

Török A. és Társa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főleírásaitól

BUDAPEST, V., Váczi-körút 4/A.

FÜSZERÜZLET MEGNYITÁS.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy a Vasut-utca 392. szám alatti sarok házamban a vasuti állomás és postahivatal mellett dúsan felszerelt

FÜSZERKERESKEDÉST

nyitottam s **czukor, kávé, thea** és a legjobb minőségű déli gyümölcs s **fűszerárukon** kívül a legfinomabb bel- és külföldi **sajtok, liszt, szalonna, sonka** s **hideg felvágott húsfélék, páczolt halak**, valamint **rum, cognac**, égetett és finomított **szeszes italok** a legnagyobb választékban és a legjutányosabb árak mellett állanak a fogyasztó közönség rendelkezésére.

Gyertya, petróleum, szappan és egyéb háztartási cikkekkel, valamint **kötélárukkal** stb. a legfokozottabb igényeknek megfelelően fel van üzemeltetve. — A m. t. közönség kegyes bizalmát és szíves pártolását kéri:

GRAUSAM KÁROLY, fűszer kereskedő.

1.000,000 **Korona** Egy millió nyerhető.

A 2-ik magy. kir. szabad.
osztálysorsjáték
50.000 nyereményének
jegyzéke.

A játékterv 9. §. szerint a legnagyobb
nyeremény
1.000,000 **Korona.**
Egy millió

a sorsolási program szerint egy millió koronát, te-
hát hatalmas összegű készpénzt nyer a legnagyobb
nyeremény a játékterv 9. §. szerint; emellett ezen
osztálysorsjáték nagyon előnyös nyeresési esélyeket
nyújt; és pedig

100.000 50.000
eredeti sorsjegy pénznyereményt.

A sorsjegyek felének nyernie kell. Az összes
50.000 nyeremény a mellette álló jegyzékben fel van
sorolva és a kormány ellenőrzése mellett hat egymás-
után következő rövid időközben kisorsoltatik, midőn
is a nyert összeg a szerencsés nyerőnek készpénz-
ben kifizetetik.

Eredeti sorsjegyeket következő eredeti áron adunk el:

<i>Egész</i>	eredeti sorsjegy	6 ffr — kr.
<i>Fele</i>	"	3 " — "
<i>Negyed</i>	"	1 " 50 "
<i>Ötözesed</i>	"	0 " 75 "

Az összegnek postautalványon való vételét után
azonnal megküldjük a rendes eredeti sorsjegyet az
első huzásbani érvényével. Kívánatra utánvételt is
küldjük a sorsjegyeket.

Minden sorsjegy küldeményhez az eredeti huzási
programot is megküldjük és minden huzás után
vevőnk azonnal megkapja az eredeti huzási lajstromot.

Gyakran ezeket kockázatnak merész vállá-
latokba, a midőn a kilitásba helyezett nyeremény
nagyon kérdéses. Emellett kockázatassunk egy
sorsjegy vételével aránylag oly csekély összeget, a
mely által hirtelen nagy töké nyerhetünk.

Sorsjegyekészletünk nagyon csekély és gyorsan
elfogyhat, tehát ajánljuk, hogy a rendelményvel ne
késünk és kerjük azokat lehetőleg azonnal, azon-
ban mindenestre

legkésőbb f. é. április hó 29-ig

hozzánk beküldeni.

Fehér Lajos és társa
a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárúitói.

BUDAPEST,

GIZELLA-TÉR 5. SZ.

Korona:	600 000
1 á	400 000
1 "	200 000
2 "	100 000
1 "	90 000
1 "	80 000
1 "	70 000
2 "	60 000
1 "	40 000
5 "	30 000
1 "	25 000
7 "	20 000
3 "	15 000
31 "	10 000
67 "	5 000
3 "	3 000
432 "	2 000
763 "	1 000
1238 "	500
90 "	300
47350 "	200, 170, 130
100, 80, 40 korona.	
50 000 nyer. és 13 160 000 kor. jutalom	13 160 000 kor. ért.

melyek hat osztályban kisorsol-
tattak.

MALAGA SZÖLLŐ, DATOLYA, FIUMEI CSOKOLÁDÉ.

ARANY,
JAVA-, CUBA-,
GYÖNGY-, MOCCA,
FEHÉR- CUBA, PORTORICO
kávék
CZUKOR, RIZS, LISZT,
GYERTYA, SZAPPAN,
RUM, THEA, LIKÖRÖK,
PALAGZK-BOROK és MINDENFÉLE

VASÁRUK

LEGJOBB MINŐSÉGBEN és LEGOLCSÓBBAN
PONTOS, FIGYELMES KISZOLGÁLÁS MELLETT BESZEREZHETŐK:

JAKABFI REZSŐ

fűszer- és vasárú üzletében.

KOSZORUS FÜGE, MOGYORÓ, NARANCS.